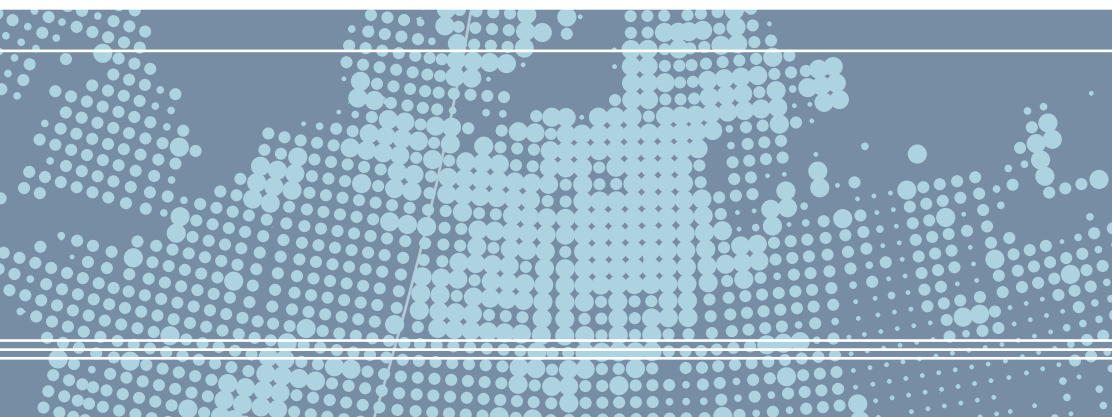

Eionet skaber forbindelse

Eionets baggrund og opbygning

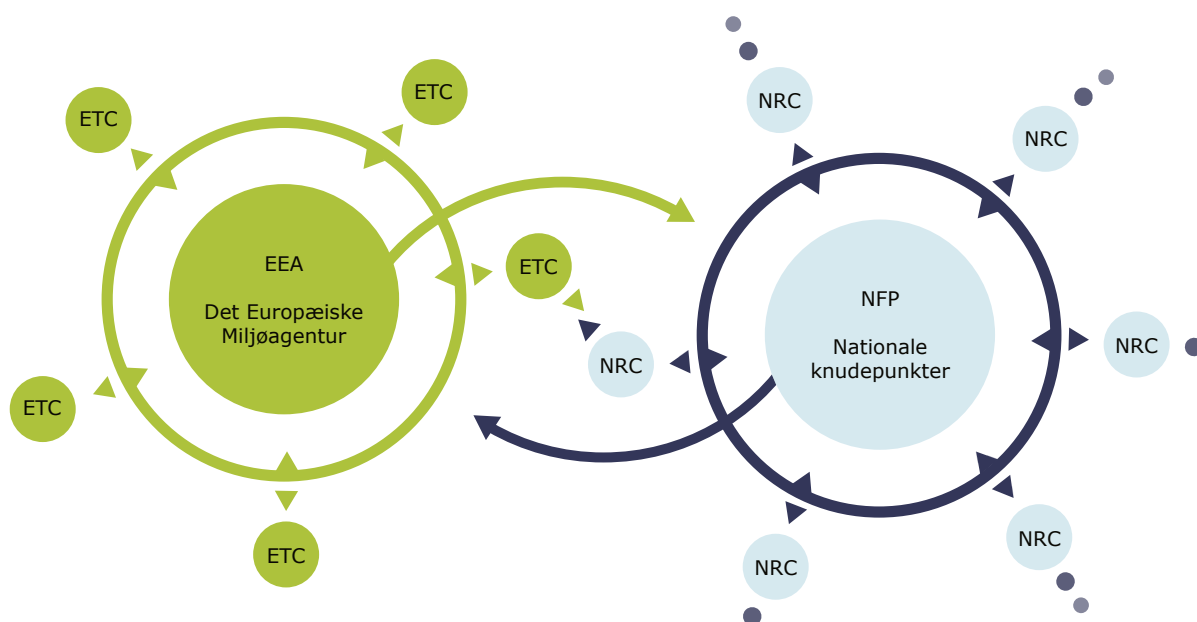
Eionets mission

Formålet med Det Europæiske Miljøoplysnings- og Miljøovervågningsnet (Eionet) er at formidle rettidige og kvalitetssikrede data, oplysninger og ekspertise til vurdering af den europæiske miljøsituationen og de trusler, der påvirker den. Dermed kan de politiske beslutningstagere træffe passende foranstaltninger for at beskytte miljøet på nationalt og europæisk plan. Desuden kan de overvåge effektiviteten af gennemførte politikker og foranstaltninger.

➤ Eionet er et partnerskabsnetværk under Det Europæiske Miljøagentur (EEA) og dets medlems- og deltagerlande. Det består af selve EEA, et antal europæiske temacentre (ETC'er) og et netværk af omkring 900 eksperter fra 37 lande i over 300 nationale miljøagenter og andre organer, der har med miljøoplysning at gøre. Disse er de nationale knudepunkter (NFP) og de nationale referencecentre (NRC).

Eionet-partnerskabet er afgørende for EEA til støtte for indsamlingen og organiseringen af data samt udarbejdelsen og udbredelsen af oplysninger. Det elektroniske Eionet (nogle gange kaldet e-Eionet) understøtter organisationerne og enkeltpersonerne i netværket. I denne brochure beskrives Eionets struktur, arbejdsmetoder, resultater og fremtidige aktiviteter.

Eionets baggrund og opbygning

Eionet er vokset i takt med udvidelsen af EEA

Eionet blev oprettet i 1994 og er blevet alment kendt som formidler af data og oplysninger af høj kvalitet om den europæiske miljøsituationen og de trusler og drivkræfter, der påvirker den. Eionet er vokset i takt med antallet af EEA-medlemslande.

I 1994 havde EEA 18 medlemslande, og Eionet omfattede 15 EU-medlemsstater: Belgien, Danmark, Grækenland, Finland, Det Forenede Kongerige, Frankrig, Irland, Italien, Luxembourg, Nederlandene, Portugal, Spanien, Sverige, Tyskland og Østrig samt tre EFTA-lande: Island, Liechtenstein og Norge.

I 1996 blev ti EU-kandidatlande i Central- og Østeuropa (Bulgarien, Estland, Letland, Litauen, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien Tjekkiet og Ungarn) involveret i EEA's aktiviteter og begyndte at udvikle deres nationale netværk. De fleste kom med i EEA i januar 2002 sammen med andre interesserede lande som Cypern, Malta og Tyrkiet. I 2003 var alle blevet medlemmer af EEA og fuldt involveret i Eionet, hvilket fik medlemskabet op på 31 lande. EEA var det første EU-organ, der åbnede dørene for ansøger- og kandidatlande. Nu deltager også Schweiz, Albanien, Bosnien-Herzegovina, Kroatien, Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien og Serbien og Montenegro i Eionet og i EEA's arbejdsprogram, før de er blevet medlemmer.

Gennem Eionet samler EEA miljødata fra de enkelte lande og sørger for at formidle rettidige, nationalt validerede data af høj kvalitet. Dette danner grundlaget for integrerede miljøvurderinger og viden, der udbredes og gøres tilgængelig via EEA's websted. Disse oplysninger er med til at støtte miljøstyringsprocesser, beslutningstagning og vurdering på miljøområdet samt offentlighedens deltagelse på nationalt, europæisk og globalt plan.

Eionets baggrund og opbygning

Europæisk temacenter (ETC)

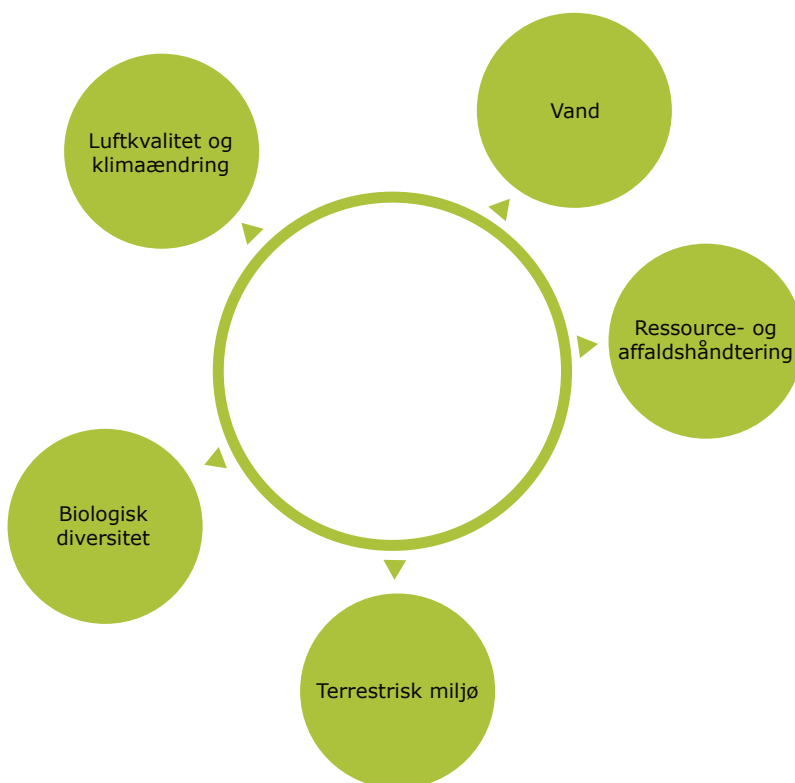
Et konsortium af organisationer fra EEA-medlemslande med ekspertise på et specifikt miljøområde og kontraheret af EEA til at støtte EEA's arbejdsprogram.

De europæiske temacentre er centre med tematisk ekspertise, der er kontraheret af EEA til at udføre specifikke opgaver, der er identificeret i EEA's strategi (5-års arbejdsprogram) og de årlige forvaltningsplaner. De er udpeget af EEA's bestyrelse på baggrund af en konkurrencepræget udvælgelse på europæisk plan, og de fungerer som en forlængelse af EEA på specifikke emneområder. Hvert temacenter består af en ledende organisation og specialiserede partnerorganisationer fra miljøforsknings- og informationssektoren, der kombinerer deres ressourcer på deres særlige ekspertiseområder.

Temacentrene arbejder sammen med medlems- og deltagerlande om at levere data og oplysninger fra landene og levere rapporter og andre tjenester til EEA og Eionet.

Der er i øjeblikket fem temacentre, der dækker luftkvalitet og klimaændring, vand, terrestrisk miljø, affald og materialestrømme samt naturbeskyttelse og biodiversitet. De to sidste vil blive afløst af temacentre for henholdsvis ressource- og affaldshåndtering og biologisk diversitet i 2005.

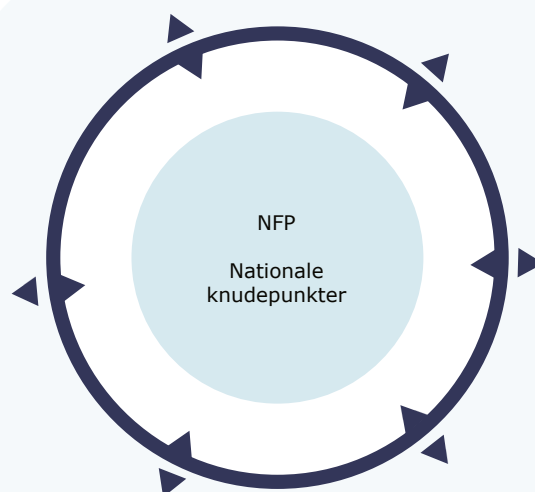
Eionets baggrund og opbygning

Nationalt knudepunkt (NFP)

En ekspert eller ekspertgruppe i nationale miljøorganisationer, der er udnævnt og finansieret af landet og autoriseret til at være det primære kontaktpunkt for EEA. Det nationale knudepunkt koordinerer det nationale netværk, der består af flere nationale referencecentre til støtte for gennemførelsen af EEA's arbejdsprogram.

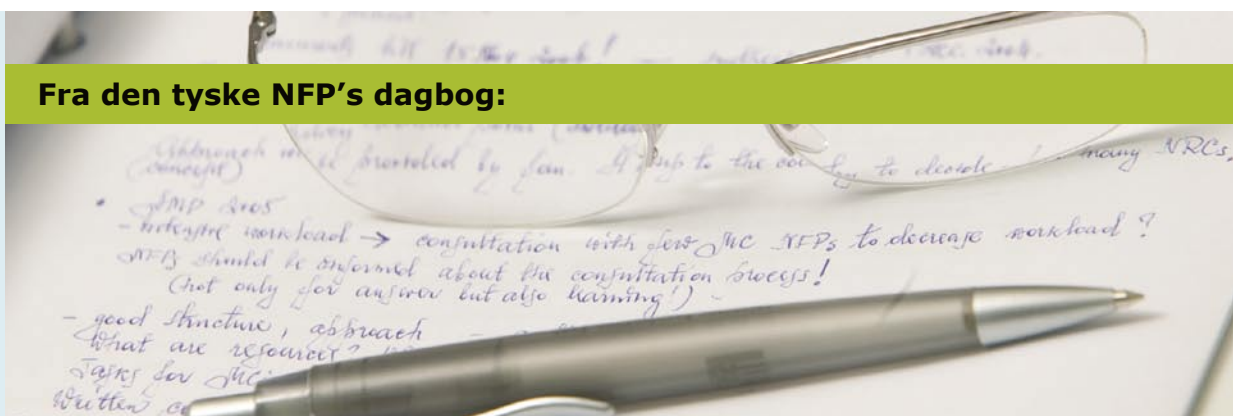
De nationale knudepunkter er de primære kontaktpunkter for EEA i medlemslandene. De forestår samarbejdet mellem EEA og de europæiske temacentre og organiserer den nationale koordinering af aktiviteter med relation til EEA's strategi. Deres arbejdsmetoder er forskellige fra land til land. Dette afspejler til dels den forskelligartede beskaffenhed for de nationale miljøstyringssystemer, inden for hvilke de er baseret. Nogle nationale knudepunkter er f.eks. placeret i miljøagenter, andre er en del af miljøministeriet. Nogle er placeret i centraliserede nationale myndigheder, mens andre arbejder i decentraliserede, til tider føderale systemer.

Nationale knudepunkter opretholder og udvikler det nationale netværk, letter og koordinerer kontakter, anmodninger og formidlinger mellem nationalt og europæisk plan. Desuden fungerer de som rådgivere for medlemmerne af EEA's bestyrelse og skaber kontakter til andre relevante netværk, f.eks. Eurostat. For at præsentere EEA's nøglepublikationer organiserer mange nationale knudepunkter arrangementer og udsender pressemeddelelser.

Eionets baggrund og opbygning

Fra den tyske NFP's dagbog:

Mandag	Modtage papirer til NFP/Eionet-møde i februar
Identificere relevante NRC'er og andre eksperter, der kan bidrage
Udsende udkast til kommentarer: Årlig EEA-styringsplan/EEA-oversættelsespolitik/forslag til revision af Eionets struktur
Tirsdag	Påmind NRC for luftkvalitet om, at den månedlige ozonrapport skal være færdig!
Upload til Circa: oplysninger om nationalt CLC-projekt
Kvalitetskontrol: oversættelse af EEA's årsberetning
Invitation fra ETC for terrestrisk miljø til årligt Eionet-seminar. Videre send til NRC for arealanvendelse, kontrollér mandag
Onsdag	Modtage udkast til EEA-rapport om energi
Sende dokument til NRC for energi med henblik på kommentarer – husk at kontrollere, at nationale oplysninger er korrekte
Forberede nationalt Eionet-møde: invitationer, dagsorden, sted, budget
Ringe til NFP i Norge, Bulgarien og Nederlandene for at diskutere revision af Eionets struktur
Torsdag	ETC for affald anmoder om oplysninger om nationale politikker og foranstaltninger. Identificere informationskilder
Feedback fra NRC for vand og NRC for natur til NFP/Eionet-møde. Ingen kommentarer fra det nationale referencecenter for luftemission (påmind næste uge!)
Opsummere landekommentarer til udkast til EEA-signalrapport
Fredag	Informere bestyrelsesmedlemmerne/den øverste ledelse om nationale præstationer på Eionets prioriterede datastrømme
Forberede statusrapport til bestyrelsesmedlemmet for at orientere ham om kommende møde i EEA

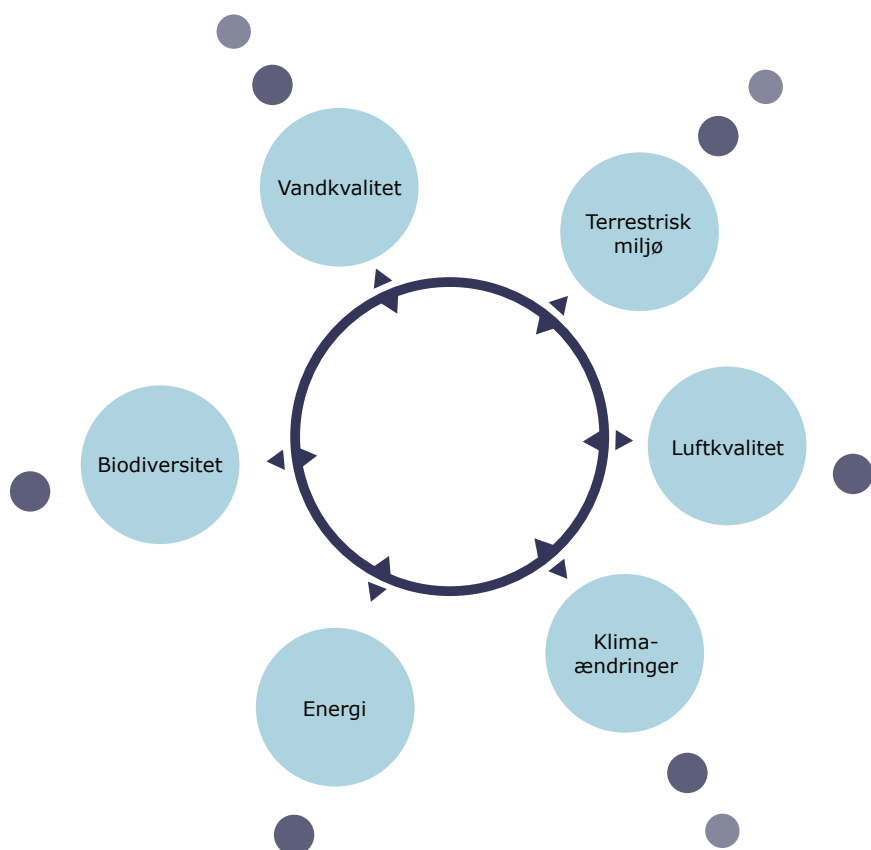
Eionets baggrund og opbygning

Nationalt referencecenter (NRC)

En ekspert eller ekspertgruppe i nationale miljøorganisationer, der er udnævnt og finansieret af det land, som skal arbejde sammen med EEA, og relevante europæiske temacentre på specifikke miljøområder med relation til EEA's arbejdsprogram.

➤ Nationale referencecentre er udnævnt af medlemslandene. De er nationalt finansierede eksperter eller ekspertgrupper i organisationer, der regelmæssigt indsamler og leverer miljødata på nationalt plan og/eller har relevant viden om forskellige miljøspørgsmål, overvågning eller modellering. Nationale referencecentre etableres på specifikke miljøaktivitetsområder, f.eks. luftkvalitet, klimaændringer, floder, affaldsdannelse, biodiversitet, energi og meget mere. De spiller en rolle i den tekniske koordinering af disse emner og arbejder sammen med EEA og de relevante europæiske temacentre. De nationale referencecentres struktur varierer afhængigt af kravene og prioriteterne i EEA's strategi.

Eionet — en succeshistorie

➤ Eionet-gruppen består af nationale knudepunkter, ledere af de europæiske temacentre, repræsentanter for EU-Kommissionen og relevante EEA-medarbejdere og mødes tre gange om året med omkring 70–80 deltagere. Resultaterne af disse møder videregives til EEA's bestyrelsesmøder, der også finder sted 2–3 gange om året, og på denne måde er de med til at støtte beslutningstagningen på det politiske plan.

Hvert europæisk temacentre inviterer regelmæssigt de relevante nationale referencecentre til Eionet-seminarer, hvor de præsenterer resultaterne af deres aktiviteter og aftaler vejen frem med de nationale repræsentanter. Disse seminarer er med til at opretholde og styrke gode kontakter mellem de europæiske temacentre og de nationale referencecentre og mellem de enkelte lande.

Eionet — en succeshistorie

➤ På grundlag af bidrag fra Eionet-partnerne har EEA identificeret et sæt prioriterede, årlige datastrømme. Disse data, der indsamles løbende på områderne luftkvalitet, luftemissioner, indre farvande, have og kyststrækninger, forurenede jord, naturfredning og arealanvendelse, bruges til at opdatere de centrale miljøindikatorer, der danner grundlaget for EEA's rapporter og vurderinger. EEA udgiver en årlig statusrapport om landenes præstation med hensyn til formidling af disse data. Dette er et nyttigt værktøj til at sammenligne landenes præstationer og tilskynde alle lande til at forbedre deres indsats. Så vidt det er muligt, bruges data og oplysninger, der allerede er rapporteret af landene inden for rammen af EU eller internationale forpligtelser, inden for Eionet. Dette betyder, at data, der er indsamlet én gang på nationalt plan, kan bruges til mange formål på nationalt, europæisk og internationalt plan.

Løsningen af miljøproblemer kræver en samlet europæisk indsats. Og Eionet har spillet en ledende rolle i dette samarbejde. Eionet dækker en stor del af Europa og har erfaring fra ti års udvikling og bæredygtighed.

Netværket forbinder den bedst tilgængelige nationale ekspertise inden for miljøspørgsmål med politiske beslutningstagere på nationalt og europæisk plan.

Eionet — en succeshistorie

➤ Et eksempel på, hvordan EEA var i stand til at udgive den første indikatorbaserede tematiske rapport om miljøsituationen i Europa og truslerne mod den: *Vandet i Europa: en indikatorbaseret vurdering* i 2003:

- September 2002: EEA anmoder om den årlige opdatering af de prioriterede datastrømme for vand fra de nationale knudepunkter og de specialiserede nationale referencecentre for vand i 37 lande;
- September-december 2002: De nationale referencecentre leverer deres data elektronisk til EEA's centraldatalager;
- Januar-april 2003: Det europæiske temacenter for vand udfører vigtige kvalitetskontroller i samarbejde med de nationale referencecentre og leverer de validerede data til EEA til overførsel til den webbaserede database, Waterbase;
- April-juni 2003: Det europæiske temacenter for vand anvender disse data suppleret med data fra andre europæiske kilder til at opdatere fakta bladene om de indikatorer, der skal bruges i vandindikatorrapporten;
- Juli 2003: Det europæiske temacenter for vand og EEA-eksperter bliver enige om det endelige udkast til rapporten og distribuerer det til landene via det elektroniske Eionet (e-Eionet) til kommentering og validering;
- September-oktober 2003: EEA og det europæiske temacenter for vand udarbejder den endelige version, og EEA sender den til forlaget;
- November 2003: Rapporten udgives i papirform og på EEA's websted, og der iværksættes reklameprocedurer.

Eionet — en succeshistorie

Landene har haft nytte af at dele råd, ekspertise og erfaring i udviklingen af nationale færdigheder, især inden for dataindsamling og håndtering samt produktion og formidling af politikrelevante oplysninger.

De etablerede europæiske temacentre dækker de primære miljøtemaer, og deres deltagelse i Eionet styrker forbindelsen mellem landene og EEA.

Den omfattende kommunikation mellem de nationale referencecentre og europæiske temacentre har forbedret datakvaliteten på nationalt og europæisk plan og har i mange lande været med til at styrke ydeevnen i de eksisterende overvågningssystemer. For de nye EU-medlemsstater har det tidligere EEA- og Eionet-medlemskab været med til at øge profilen for miljøspørgsmål og påvirket arten og omfanget af de nationale overvågningssystemer.

Data, som landene er forpligtet til at rapportere om på europæisk plan, indsamles og analyseres på en gennemsigtig måde af EEA og europæiske temacentre for at give et billede af miljøsituationen i Europa og truslerne mod den. På denne måde er det også muligt at sammenligne landes miljøpræstationer. Desuden tilskyndes EEA-medlemslandene til at udvikle deres nationale netværk, så kompatibiliteten med EU og internationale rapporteringskrav sikres.

Eionet i fremtiden

➤ Kravene til miljøoplysning udvikler sig. EEA, der oprindeligt var tænkt som formidler af miljødata og -oplysninger, samarbejder nu også med Europa-Parlamentet, Europa-Kommissionen og dets medlemmer. EEA rapporterer ikke

kun om miljøets tilstand, men også om udsigterne for miljøet og effektiviteten af vigtige miljø- og sektorpolitikker. Over de næste fem år udvider EEA og Eionet aktiviteterne til at understøtte en række forskellige politiske processer.

EEA og Eionet skal arbejde på tværs af fire store temaområder til direkte støtte af EU's sjette miljøhandlingsprogram. Disse er:

- håndtering af klimaændringer
- håndtering af tab af biodiversitet og forståelse af arealforandringer i miljøet
- beskyttelse af folkesundheden og livskvaliteten
- bæredygtig udnyttelse og forvaltning af naturressourcer og affald.

Hvert af disse er påvirket af sektoraktiviteter, der også skal tages i betragtning, f.eks. landbrug, kemikalier, energi, transport og planlægning af arealanvendelse. Der er sket fremskridt i indarbejdelsen af miljøproblemer og -oplysninger i sektorpolitikker, især inden for transport, og der pågår arbejde inden for energi og landbrug.

Eionet i fremtiden

Eionet har bidraget væsentligt til og vil fortsætte sin indsats inden for:

- måling af fremskridt mod Kyoto-protokollens mål med mere nøjagtige og rettidige vurderinger af drivhusgasser og sammenligning af Europa med andre regioner i verden
- udvikling af præstationsindikatorer til biodiversitetspolitikker, især Natura 2000-implementeringen, 2010-målet for at standse tabet af biodiversitet og forbindelsen til sektorpolitikker
- understøttelse af arealkravene af europæiske og globale initiativer, herunder temastrategierne for havmiljø og jordbund
- videreudvikling af Eurowaternet, det europæiske vandovervågningsnetværk, til understøttelse af rapportering om vandrammedirektivet og andre direktiver samt implementeringen af et vandinformationssystem for Europa
- vurdering af befolkningens eksponering til luftforureningskilder
- vurdering af naturlige og teknologiske farers miljømæssige og økonomiske indvirkning
- vurdering af vand- og materialestrømme for at understøtte indsatsen for at reducere affaldsdannelsen samt adskillelsen af ressourceforbrug og økonomisk vækst.

➤ Eionet har udviklet sig betydeligt igennem de første ti år og er nu klar til at tilpasse sin struktur efter skiftende problemer og prioriteter. Via Eionet arbejder EEA-medlemslandene mod visionen om en mere strømlinet og integreret tilgang til miljøinformation i Europa. Understøttelse

af vurderingen og udviklingen af miljøpolitikker via partnerskaber og informationsdeling, f.eks. via Eionet, er en vellykket model, der kan eksporteres og være med til at skabe forbindelse til andre dele af verden.

Institutioner bag de nationale knudepunkter

EEA-medlemslande

Belgien

Intergewestelijke Cel voor Leefmilieu (IRCEL)
<http://www.irceline.be/>

Bulgarien

Executive Environment Agency
<http://nfp-bg.eionet.eu.int/ncesd/index.html>

Cypern

Ministry of Agriculture, Natural Resources and Environment
<http://www.cyprus.gov.cy/>

Danmark

Danmarks Miljøundersøgelser (DMU)
<http://www.dmu.dk/>

Estland

Estonian Environment Information Centre
<http://www.keskkonnainfo.ee/>

Finland

Finnish Environment Institute
<http://www.ymparisto.fi/>

Det Forenede Kongerige

Department for Environment, Food and Rural Affairs (DEFRA)
<http://www.defra.gov.uk/>

Frankrig

Institut Français de l'Environnement (IFEN)
<http://www.ifen.fr/>

Grækenland

Ministry for the Environment, Physical Planning and Public Works
<http://www.minenv.gr/>

Irland

Environmental Protection Agency
<http://www.epa.ie/>

Island

Environment and Food Agency
<http://www.ust.is/>

Italien

Agenzia per la Protezione dell'Ambiente e per i Servizi Tecnici (APAT)
<http://www.apat.gov.it/>

Letland

Latvian Environment Agency
http://www.varam.gov.lv/varam/P_inst/Elva.htm

Liechtenstein

National Office for Forests, Nature and Landscape
<http://www.llv.li/amtstellen/llv-awnl/llv-awnl-home.htm>

Litauen

Environmental Protection Agency
<http://aaa.am.lt/VI/>

Luxembourg

Ministère de l'Environnement
<http://www.environnement.public.lu/>

Malta

Malta Environment and Planning Authority
<http://www.mepa.org.mt/>

Nederlandene

National Institute of Public Health and Environmental Protection
<http://www.rivm.nl/>

Norge

Norwegian Pollution Control Authority
<http://www.sft.no/>

Polen

Chief Inspectorate for Environmental Protection
<http://www.gios.gov.pl/>

Portugal

Institute of Environment
<http://www.iambiente.pt/>

Institutioner bag de nationale knudepunkter

Rumænien

Ministry of Waters and Environmental Protection
<http://www.mappm.ro/>

Slovakiet

Slovak Environmental Agency
<http://www.sazp.sk/>

Slovenien

Environment Agency of the Republic of Slovenia
<http://www.arso.gov.si/>

Spanien

Ministerio de Medio Ambiente
<http://www.mma.es/>

Sverige

Swedish Environmental Protection Agency
<http://www.naturvardsverket.se/>

Tjekkiet

Czech Environmental Institute
<http://www.ceu.cz/>

Tyrkiet

Ministry of Environment
<http://www.cevre.gov.tr/>

Tyskland

Umweltbundesamt (UBA)
<http://www.umweltbundesamt.de/>

Ungarn

Ministry of Environment and Water
<http://www.ktm.hu/>

Østrig

Umweltbundesamt (UBA)
<http://www.umweltbundesamt.at/>

EEA-samarbejdslande

Albanien

Ministry of Environment
<http://www.managenergy.net/actors/A2291.htm>

Bosnien-Herzegovina

Federal Ministry for Physical Planning and Environment
<http://www.fmpuio.gov.ba/>

Kroatien

Croatian Environment Agency
<http://www.azo.hr/default.asp>

**Den Tidligere Jugoslaviske Republik
Makedonien**

Ministry of Environment and Physical Planning
<http://www.moep.gov.mk/default-MK.asp>

Monaco

Bureau de la Coopération Internationale
<http://www.gouv.mc/>

Schweiz

Swiss Agency for the Environment, Forests and Landscape (SAEFL)
<http://www.umwelt-schweiz.ch/buwal/de/>

Serbien og Montenegro

European Integration Office
<http://www.feio.sv.gov.yu/>

България Belgique/België Česká republika Danmark Deutschland Eesti Ελλάδα España
 France Ireland Island Italia Κύπρος Latvija Liechtenstein Lietuva Luxembourg Magyarország
 Malta Nederland Norge Österreich Polska Portugal Romania Slovenija Slovenská republik
 Suomi/Finland Sverige Türkiye United Kingdom България Belgique/België Česká repub-
 Danmark Deutschland Eesti Ελλάδα España France Ireland Island Italia Κύπρος Latv
 ienstein Lietuva Luxembourg Magyarország Malta Nederland Norge Österreich Pol
 s Portugal Romania Slovenija Slovenská republika Suomi/Finland Sverige Türkiye United K
 in България Belgique/België Česká republika Danmark Deutschland Eesti Ελλάδα Esp
 nce Ireland Island Italia Κύπρος Latvija Liechtenstein Lietuva Luxembourg Magyarors
 ta Nederland Norge Österreich Polska Portugal Romania Slovenija Slovenská republik
 omi/Finland Sverige Türkiye United Kingdom България Belgique/België Česká repub-

Yderligere oplysninger

EEA:

<http://www.eea.eu.int/>

Liste over nationale knudepunkter og europæiske

Temacentre:

http://org.eea.eu.int/organisation/nfp-eionet_group.html

Eionets infrastruktur og værktøjer:

<http://www.eionet.eu.int/>

Reportnet:

<http://www.eionet.eu.int/reportnet.html>

EEA's strategi:

<http://org.eea.eu.int/documents/strategy.pdf>

Det Europæiske Miljøagentur
 Kongens Nytorv 6
 1050 København K
 Danmark

Tlf. +45 33 36 71 00
 Fax +45 33 36 71 99

Websted: www.eea.eu.int
 Forespørgsler: www.eea.eu.int/enquiries

ISBN 92-9167-732-9

9 789291 677320

Publikationskontoret

